

Esőcsináló – Csabáról

Néhány héten belül másodszor látogatott Szegedre a békéscsabai Jókai Színház. Friss bemutatójukat, *N. Richard Nash Esőcsinálóját* hozták el a Kisszínházba. A két város színházai hagyományos jó kapcsolatokat ápolnak. Rendszeresen vendégszerepelnek egymás „házában”, előadást, rendezést cserélnek – nálunk *Rencz Antal*, Békéscsabán *Sándor János* bábáskodott sikerrel egy-egy darab születésénél. Félleg-meddig „közös” az Esőcsináló rendezője is, *Giricz Mátyas* érdemes művész neve emlékeztet előadásokat fémjelzett Szegeden.

Szerencsésen találkozott színház és rendező koncepciója: Giricz korábban is előszeretettel nyúlt mai témákhoz, s a békéscsabaiakat is mintha a jelen világ izgatója legjobban. Ezt példázza legutóbbi vendégszereplésük, *Ugo Betti Büntény a kecske szigeten* című színműve. Az Esőcsináló Nash legismertebb darabja, romantikus hangvételű dráma, melyet 1954-ben mutattak be New Yorkban. Már a következő évben elkészítette a magyar fordítást *Czimmer József*. 1959 februárjában Pécsen s még ugyanebben az évben Magyar Néphadsereg színházában állították színpadra. *Kazimir Károly* rendezésében, *Páger Antal* és *Bulla Elma* főszereplésével. Az Egyesült Államokban 1957-ben filmre vitték a történetet, *Katherine Hepburnnel* és *Burt Lancasterrel*, nálunk is vetítették. A híres elődök nagy alakításai után most *Barbinek Péter* és *Felkai*

Eszter játszotta a „majdnem-szerelmest” Lizzie csúnyácska vénlány, valahol Amerika nyugati részén él egy farmon, apjával s két bátyjával. Ide toppan be a szélhámos Starbuck, hogy esőcsinálás ürügyén pénzt csikarjon ki a háziaktól. Starbuck eső helyett valami mást hoz Lizzie-nek fél éjszakára, amit együtt töltönek, boldogsággal, hittel, bizakodással ajándékozza meg. Am az álomnak gyorsan vége szakad, Starbuckot üldözi a seriff, majd letartóztatja csalásért, szélhámoságért.

Felkai Eszter illúziókeltő Lizzie, aki családja közepén is fájoan magányos, női ösz-

töneit, boldogságvágyát elfojtani kényszerül. Partnere, *Barbinek Péter*, a múltkorai „kecskeszigetbelihez” igen közelálló garabonciást, csavargót alakít. Előző szerepében talán jobban „élt”, de játéka most is az előadás egyik erőssége. A Curry fiúkat *Várday Zoltán* és *Hodu József*, apjukat, *Dariday Róbert* keltette életre. File szerepében *Harkányi Jánost*, seriffként *Széplaky Endrét* láthatjuk. Külön dicséretet érdemel a *Munkácsy-díjas Gyarmathy Agnes* értő gondolat kidolgozott, meleg hangulatú diszlete.

V. E.

Zenei naptár

Szegedi zeneakadémisták

Lelkes kis művészcsapat a Szegedről pesti zeneakadémiára került hallgatók: „Haza pályán” akartak bizonyítani, ahol a fellépés mindig nehezebb, hiszen sok az ismerős arc, és a volt tanárok előtt is mindenki bizonyítani igyekszik.

A műsorválasztás igen szerencsés volt, Bachtól a mai magyar szerzőkig ívelt. Bach hegedűre és oboára írott Kettősversenyének első tétele *Papp Lilla*, *Rács Andrea* és *Krausz Adrienn* stílusos előadásában hangzott el. Weber Esz-dúr klarinétversenyének II.—III. tételét *Kiss Sándor* mutatta be imponáló technikai és muzikális készséggel. Liszt

E-dúr legendáját *Szentpéteri Csilla* zongorázta éretlen, remek technikával és igen nagy sikerrel (ő a későbbiekben remek kísérőként, kamarazeneszként is jelesre vizsgázott).

A mai magyar zene bemutatására ezúttal a vonósok vállalkoztak. Korunk zenéjét talán hegedűn a legnehezebb megszólaltatni; *Fejes Tamás* és *Papp Lilla* sikerrel oldották meg nehéz feladatukat. Fejes Tamás elmélyülten, meglepő szín- és karakterérzékkel játszotta *Láng István* Villanások című szólóhegedűre írott nehéz, igényes művét. *Papp Lilla* *Lendvai Kamiló* Rapszódiját szólaltatta

meg szép hangon, jó formálással és remek technikával, a lírai és virtuóz karakterek jól exponálásával. *Dávid Gyula* *Brácsaverse nyének II.—III. tételét* *Porzolt György* játszotta átélten, imponáló technikával. A *Lukács Pál* nevével fémjelzett kiváló magyar brácsaiskola hagyományait őrző, továbbadó, *Nagy Agnes* és *Bársony László* gondos munkája meglátszott a remek előadáson.

A énekesnek ezúttal parádés, hálás szerep jutott. *Báthori Éva* *Verdi* *Siciliánját* szép hangon, magas technikai szinten szólaltatta meg. Éneklésében az ösztönös muzikalitás és remek színpadi készség mellett meglátszott korábbi tanárának, *Berdál Valériának* gondos munkája (jelenlegi tanára *Sziklai Erika*). Örömmel üdvözlöznénk *Báthori Évát* mielőbb a szegedi opera színpadán is.

Rács Andrea szólistaként *Kramar* *Oboaversenyének I. tételét*, majd *angolkürtön* *Ravel* *Habaneráját* mutatta be szép hangon, imponáló technikai biztonsággal. Az est talán legnagyobb sikerű szereplője a klarinétos *Kiss Tibor* volt, aki *Verdi-Bassi Rigoletto* parafrazisát neves pódiumművészek szintjén, imponáló technikával, sodró lendülettel szólaltatta meg. Az est zárószáma *Schubert: Pásztor a sziklán* című remek kamarazenei zsánereképe volt, *Báthori Éva*, *Kiss Tibor* és *Szentpéteri Csilla* előadásában. Valódi „hegyi levegő” áradt az előadásból, helyenként jódli-reminiscenciákkal. A három volt makói diák, most nagy reményekre jogosító művészeljöl, magas színvonalon muzsikált. Az est nagy emlénye volt a miskolci *Krausz Adrienn* közreműködése. Ez a többszörös versenygyőztes kiváló zongorista most a zongorakísérő szerepét vállalta az est jó részében.

Kiss Ernő

D. L.

Emlékezés László Aladár

Az elvarázsolt dollár

Színes magyar film. Írta és rendezte: *Bujtor István*. Fényképezte: *Illés György* és *Baranyai László*. Zene: *Frenreisz Károly*. Főbb szereplők: *Bujtor István*, *Kern András*, *Kristály Barbara*, *Frajt Edit*, *Kozák László*.

— nagyon kérem — ne kérdezzék: fogalmam sincs. Gyanítom, ez az alkotókat sem érdekelte túlságosan. Akárcsak a történet, mivelhogy igazából ilyen nincs. Körítés igen, például *Kardos doktor*, vagyis az ezúttal szintén (mindhiába) kiválóan játszó *Kern András*, aki Freudról tart előadást a gyerekeknek, pezsgős befolyásoltság állapotában még egy cigánytót is eldalol, de ez legalább élvezetesen hamis. És persze van a jó öreg *Ötvös Csöpi* hadnagy, kinek szíve csak a gyermekeké, legalább annyira, mint a *Skála-kópé* a vásárlóké. Ez a kópé alig burkoltan reprezentáns hazai idegenforgalmi tájegységet, továbbá bizonyos boglári italféleségeket propagál, utóbbinak a gyártó cég bizonyára jobban örül — pezsgőtől a szőlőlégig —, mint a nézők. Van még *Albert Flórián*, *Puskás Ocsi* és *Hegedűs Csaba*, hőlégballon Maléval, vitorlásverseny *IBUSZ*-szal és *Arany Hordó-sör* szőlőléval, szóval, pénznek sem lehetett szűkében az alkotás, akárcsak *Csöpi*, kinek annyi a bankója, mint a pelyva, nagy, erős, lezser, stb., lásd, mint fent. Ne is tördödjünk azzal, mennyire eredetiségminimot, épkezláb ötleteket nélkülöző az egész.

Egy valami azért tetszett. Bizonyos *Purci* úr. (Irjuk úgy: *Purczy*, mennyivel elegánsabb, itt különben is minden legalább ötvenszer elegánsabb a Balatonnál, mint a valóságban.) Ez az egyén, foglalkozására nézve, zűgfényképész, főállásban viszont szerintem *Nagy Ravasz*. Alcázásul úgy tesz, mintha masinájával a békák szerelmi életét tanulmányozná, valójában azonban elshano autótak fotografál, összekötései révén a nyilvántartóból megszerzi a tu-

lajok lakcímeit, megjelenik, mondván, a rendőrségen dolgozva, kilopta a bűnjeleket — és jóízűen elszarolgtatja a megszeppent gyorshajtókat. Fotós kollégáimnak azonnal följajlottam ezt az elmés mellékkereseti lehetőséget, de teljes értetlenségre találtam *Elmés* a küldözgettek, mondván, ők nem ismerik olyan jól a mi derék rendőrségünket, mint a kipurcathatatlan *Purczy* úr. Nem is fognak vitorlázni az életben sem a Balatonon, ami különben, mint tudjuk, a magyar rendőr hadnagyk kedvelt szórakozása. Viszont cserébe följajlottak, szólnak *Ötvös Csöpinek*, saját stílusában valahogy így: állítsd le magad, *Csöpi*, nem megy ez a bicikli. Egy dolcsi 43,30-at ér, egyezzünk ki egy húszasban, és elválnk csendben, oké?

Száz plusz 1 éves a magyar plakát

Nagyszabású kiállításnak ad otthont — 100 plusz 1 éves a magyar plakát címmel — május 22-től szeptember 14-ig a Múcsarnok. A vállalkozás százegy év plakátművészetét tárja a látogatók elé, mintegy 950 kiemelkedő alkotás bemutatásával.

A plakáttörténet látványos áttekintése egyúttal politika- és kultúrtörténet is. A falragaszok fontos kordokumentumok, amelyek az adott korszak ízléséről, gondolkodásmódjáról, szokásairól, eseményeiről vallanak. A bemutatott műveket azonban az elengedhetetlen magas művészi minőség szem-

előtt tartásával válogatták ki a rendezők. A kiállítás a plakátokat elsősorban művészettörténeti szempontból, grafikai alkotásként mutatja be, érzékeltetve, hogy Magyarországon a grand art mellett, azzal szoros kölcsönhatásban, európai színvonalú alkalmazott grafika teremtődött meg a múlt század végétől.

A kiállítás három egységből áll, követve az egyes történeti és művészettörténeti periódusokat. Az első egységben az 1885-től 1919-ig tartó időszak historikus, szecessziós, valamint a Magyar Tanácsköztársaság politikai plakátjai láthatók majd. Az 1919 és 1945 közötti időszakban a konstruktivista törekvések, illetve a Bauhaus meghatározó vonásai uralkodnak a plakátművészetben; ezt foglalja össze a második egység. A harmadikban az 1945 utáni szocialista realizmus megnyilvánulásait, a hatvanas évek megújuló plakátművészetét, s végül a mai modern reklámgrafikát mutatja be a kiállítás.

A nyitva tartás idejére a Múcsarnok és a Magyar Hirdető eredeti méretű, újranomított plakátokat és a kiállított művekről készült reprodukciók képeslapokat hoz forgalomba, amelyek a helyszínen megvásárolhatók. (MTI)

Kobajasi Kenicsiro az ÁHZ élén

Az Országos Filharmónia szerződését, hogy évadon-megállapodást kötött Kobajasi Kenicsiróval: 1987. január 1-jétől a Magyar Állami Hangverszenyenek vezető karmestereként dolgozik. Kobajasi Kenicsiro vállalta a feladatot, de mivel még szerződések kötik hazájában, Japánban, s hasonló kötelezettségei vannak Európában is, egyelőre csak úgy tudja teljesíteni magyar

megállapodást kötött Kobajasi Kenicsiróval: 1987. január 1-jétől a Magyar Állami Hangverszenyenek vezető karmestereként dolgozik. Kobajasi Kenicsiro vállalta a feladatot, de mivel még szerződések kötik hazájában, Japánban, s hasonló kötelezettségei vannak Európában is, egyelőre csak úgy tudja teljesíteni magyar

A Magyar Állami Hangverszenyenek vezető karmesterének posztja *Ferencsik János* halálával üresedett meg. Két esztendeje vendégkarnagyokkal dolgozott a zenekar. (MTI)

Új szerzeményeink

A múlt év végén levelet kaptunk *Deák Abraham Ferenc*től Montevideóból. Arról írt, hogy sokévi utánjárás eredményeként sikerült neki egy kitömött nandut (*Rhea americana*) szerezni, amelyet *szülővárosa múzeumának kíván ajándékozni*. A szerény körülmények között élő idős embernek a postázásra már nem volt elegendő pénze. Mivel hasonló helyzetekben a Magyarok Világszövetségétől többször kaptunk gyors és hathatós segítséget, most is hozzájuk fordultunk kérésünkkel. Az ideszállítás gondját átvállalták és 1986 januárjában megkaptuk a nandut.

A nandu Dél-Amerika strucca, jóval kisebb afrikai rokonánál. A másfél méteres madár súlya mindössze 15–20 kg. Életmódja szintén srucserű, a nyílt, füves térségek lakója. Elterjedési területe eredetileg a kontinens keleti felének hatalmas térségeit foglalta magában Észak-Braziliától Közép-Argentínáig. A tyúk és a kakas nagyon hasonlít egymásra, jelentős ivari kétalakúság nincs. Ivadékgondozása, amely eltér a megszokottól több figyelmet érdemel. A csibéket a kakas költi ki. Nincs irigylésre méltó helyzetben, mert hárme sokszor több tocsat tojjással ajándékozza meg. Ezzel együtt példamutató apának bizonyul, a fészek környékét rendkívül harciasan védi. A nandu húsa állítólag nem élvezhető,

A nandut a Móra Ferenc Múzeum előcsarnokában, az új szerzeményeink bemutatóján láthatják az érdeklődők

egyszínű tollait sem gyűjtötték soha. Egyedszáma ennek ellenére az elmúlt évtizedekben mindenütt lecsökkent, ami élőhelyeinek felszámolására vezethető vissza. Argentínában, Uruguayban és Brazília több érintett államában ma már szigorú vadászati tilalom véd a nandut. Magyarországon a „szegedi nandun” kívül mindössze egy példány található ebből a fajból. Ez a Természettudományi Múzeum tulajdona. **Gaskó Béla**